

*... a prosil ale neuprosil
a bál se ale neubál
a studánka je plná krve
a každý před ní jednou stál.*

Jan Skácel

Na lidi neznalé poměrů může Brno působit nevlídně, jiní v něm postrádají velkoměstskou dravost Prahy, ani největší škarohlídi mu ovšem nemohou upřít několik mimořádně příjemných kaváren. Pokud se určitá osoba, ať z vrozené pošetilosti nebo z nedostatku jiné životní náplně, rozhodne pokoušet nejistou kariéru spisovatele, zmíněná okolnost jí leckdy stačí ke štěstí. A tak se jednoho slunečného podzimního odpoledne v příkladně útulné brněnské kavárně na Úvoze setkali hned dva představitelé tohoto pozoruhodného živočišného druhu – Martin Týž a Julie Luzná. Usadili se proti sobě a dlouze mlčeli. Nebylo to trapné mlčení lidí, kteří si nemají co říci. Ti dva toho naopak mohli napovídat přemíru, jen potřebovali vstřebat přechod z vlastních, vymyšlených světů do surové reality. Martin, úspěšný autor společenských románů ze současnosti, měl proti historicky zaměřené Julii nespornou výhodu – na lidi z masa a kostí si zvykal pružněji.

Snobové si ho hýčkali, zvali ho na nejrůznější společenské akce, ale své relativně méně úspěšné kolegyně se nestránil. Dokonce se snažil nedávat jí svou momentální komerčně-mediální převahu najevo. S jinými by se takhle nepáral, Julii však od školních let považoval za svou nevyslyšenou tajnou lásku. A Martin Týž nebyl jen slavný spisovatel, ale především citlivý muž. Kdykoliv pocítil nutkání vysvětlit Julii, že její poeticky zabarvený popis těžkých mračen nad pouzdřanskou stepí dneska nikoho nezajímá, rychle ho rozchodil. Dotčená Julie by mu totiž mohla také ledacos vytknout. Třebas vděčné klouzání po povrchu, plytké zápletky, snahu vyjít mentálním schopnostem čtenářů vstříc do té míry, že nezbyvá prostor pro představivost... Nikdy si to nepřiznal, ale z jejích kritických připomínek měl strach.

Raději se proto na přítelkyni usmál a s přehledem objednal dvakrát dvojité *capuccino*. Zvláštní, jak málo spolu mluvíme o psaní, napadlo ho. Přitom Julii svým způsobem obdivoval. O kvalitě jejích výtvorů se sice dalo s úspěchem diskutovat, mezi intelektuály ji s trochou povinného pohrdání označovali za autorku pohádek pro dospělé, přesto zarputile zůstávala svá. Zato Martin včas odhalil triky, které působí na čtenáře, nakladatele i kritiky, a

s úspěchem se jich držel. Jeho duše přitom poněkud zpohodlněla a – skoro se na to bál pomyslet – okorala. Julie žíví jen sebe, hájí se proti pomyslnému nepříteli, já mám manželku a tři děti, z toho dvě z prvního manželství.

Tou dobou už jejich příjemné úvodní mlčení hrozilo přerůst v rozpaky, proto honem prohodil: „Sluší ti to. Přímó záříš.“

Julie na něho upřela černé oči, které kdysi propůjčil jedné ze svých románových hrdinek a popsal je jako temná slunce. „Aby ne, jsem zamilovaná.“

„Už zase?“ pousmál se a jen tak pro radost provázel pohledem zadní partie odcházející servírky.

Bezelstná Julie v jeho hlase nepostřehla poněkud chtěnou jízlivost a dál jiskřila, plápolala a šířila kolem sebe tak nápadné, nakažlivé ženské štěstí, až přítomní muži stíhali jejího společníka vražednými, žárlivými pohledy. Martin si to užíval, i když její vnitřní plamen zažehl kdosi jiný, neznámý, troufalý a určitě naprosto zavrženíhodný.

„Tentokrát je všechno jinak,“ přesvědčovala ho tmavooká kolegyně. „Stačí, když slyším jeho hlas, jeho dech, když vím, že je v sousední místnosti, a prostoupí mě hříšné, nepravděpodobné, nepochopitelné štěstí. Jsem uhranutá, začarovaná, uřknutá, bez vůle, bez rozumu, bez sebe. Propadla jsem se do něho, vsála jsem se do jeho bytosti. Jsem jen prázdná schránka naplněná jistým...“

„Jistým?“ ponoukl ji.

„Violistou.“ Sklopila oči a ve svých pětatřiceti letech se roztomile zapýřila.

„Hm, to je krása, přeju ti to,“ lhal Martin, jako když tiskne, zatímco mu její slova bůhví pokolikáté cupovala srdce na kousky. Nesmím si stěžovat, domlouval si, jsem přece podruhé šťastně ženatý.

„Já si ho taky přeju,“ usmála se a s dětským rozdychtěním usrkla *capuccina*. „Pokud bych směla vznést proti osudu jedinou námitku, chtěla bych, aby mě to potkalo dřív.“

„Má ten tvůj zázrak nějaké jméno?“

„No –“ Julie pokud možno o poznání rozkvetla a po krátké odmlce vysvětlila: „Ráda bych ti ho prozradila, ale zatím to nedokážu. Že se nezlobíš?“

Tak tohle Martin zakoušel poprvé. Julie k němu – k protřelému autorovi – bývala až nepochopitelně sdílná. Najednou si své pocity chránila pro sebe. Dotklo se ho to, přesto se přiměl potřást hlavou: „Jak bych mohl? Je to tvoje právo.“

„Víš,“ omlouvala se, „on je mladší než já.“

„Prosím tě,“ málem se rozesmál, „z toho si přece dneska nikdo hlavu nedělá!“

„O dost mladší,“ upřesnila kajícně.

„Mám vyzvídat?“

„Je mu devatenáct...“

Tehdy ji Martin pochopil. Jeho kolegyně prošla přísnou patriarchální výchovou, rodiče i sdělovací prostředky ji vedli k takřka povinnému soužití se starším partnerem. Najednou pocítila něco, co jí svědomí cítit zapovídalo, přesto si to nedokázala odepřít. Kdyby slavný autor před okamžikem neobdržel ránu přímo na komoru, nejspíš by se vesele plácal do stehů a říčel smíchy. Dotkl se její ruky a snažil se, aby to vypadalo jako bezděčné gesto. Hrozila se tělesného kontaktu, stranila se ho i u nejbližších přátel. „Julie, moje milá, zlatá Julie, tenhle váš takzvaný věkovej rozdíl přece dávno není ani nosný téma pro román.“

Počastovala ho vděčným pohledem, což mu dodalo odvahy k neblahé poznámce:

„Neboj, ono to přejde.“

„Ale já nechci, aby to přešlo!“ V tu chvíli Juliino vnitřní světlo zhaslo a po krátké konverzaci na neutrální témata se zvedla s nepřesvědčivým odkazem na svého čekajícího nakladatele. Martin jí právem nevěřil ani slovo.

* * *

„Julie, musíme si promluvit!“ hřímá na ni Martin ve dveřích, když se zdálo, že ho nepustí dál. Naštěstí se lekla jeho divokého výrazu a couvala před ním až do obývacího pokoje. Po celou dobu zatvrzele mlčela a vyzařoval z ní stejný odevzdaný klid, jako před několika dny. Velitelsky jí ukázal na pohovku, Julie tedy poslušně usedla.

„Nemůžu takhle dál, vyslechni mě. To, co se stalo, se mělo stát už dávno. Miluju tě, Julie, vždycky jsem tě miloval. Nemůžu bez tebe žít, nemůžu bez tebe psát.“

„Aha,“ vysoukala ze sebe a trochu přitom připomínala děcko, které si právě na vlastní kůži ověřilo, že rozpálená kamna pálí. „Buď se ti vzdám, nebo česká literatura přijde o další skvost?“

Zaskočila ho. Zrudnul a zalapal po dechu – takhle tu hodnou, bezelstnou dívku neznal. „Moje jediná, milovaná Julie, nechápeš to? Od začátku jsem po tobě nezdravě toužil a netušil jsem, o co přicházím. Teď, když to vím, už mě nesmíš odmítnout!“

„Chybovali jsme, Martine, už by se to nemělo opakovat. Jsem osamělá, ale ne tak, abych působila trápení jiné ženě. Nedokázala bych ti dělat milenkou. Jsme přátelé, nic víc.“

„Nevadí, Julie,“ zalykal se. „Potřebuju tě, jsem do tebe blázen. Opustím ženu, všeho se vzdám, udělám, co si budeš přát.“ Klekl a objal jí lýtka. „Přece nemůžeš mít ráda hajzla, kterej ti tolik ublížil.“

Opatrně se mu vymkla a pro jistotu se přesunula na vzdálenější stranu pohovky. „Vůbec mi neublížil. Copak bych mohla devatenáctiletému klukovi zazlívát žízeň po světě? Dal mí víc, než jsem směla doufat. Vždycky zůstane tady,“ ukázala si doprostřed hrudníku.

„Nač ta pitomá velkorysost, Julie?“ V Martinovi to nepochopitelně, nevladatelně vřelo. „Zradil tě s ženskou, co ti nesahá po kotníky. Nezaslouží si ani zlomek soucitu, zato já...“

„Nedělám si na Hynka žádný nárok.“ Mluvila klidně, nevzrušeně, ale z očí jí při troše pozornosti vyčetl strach. „Miluju ho, což znamená, že mu přeju všechno štěstí. Stalo se, co se muselo stát.“

Martin by se k ní rád přiblížil a surově jí zatřásl. Naštěstí se včas ovládl a dosedl do křesla naproti pohovce. Prostor mezi nimi rozdělila skleněná deska servírovacího stolku. „Mě teda nemiluješ,“ konstatoval.

„Měla jsem tě ráda,“ hlesla a zadívala se do země.

„Nedokážeš mi odpustit?“

„To bych nejdřív musela odpustit sobě. Martine, sakra, když neřvu jako tur, neznamená to, že mě nic nebolí!“

Pevněji se zapřel do křesla a soustředil se na pravidelný dech. „Tak jsme si udělali jasno, nebudeme se v tom dál nimrat. Teď si spolu dáme kávu a všechno bude jako dřív.“

„Vážně?“ Julie se nahrbila, jako by po ní chtěl co chvíli skočit. „Dokážeš to?“

„Uvidíme,“ usmál se a jeho důvěřivá kolegyně se s tím spokojila. Vydala se uvařit kávu, zatímco Martin stiskl v kapse manšestrového saka nekale nabytou lahvičku nebezpečného obsahu...